

Инструкция № 1 от 23 януари 1995 г. за провеждане на контролната дейност в системата на народната просвета

последна актуализация: ДВ, бр.17 от 17 февруари 1995 г.

Издадена от министъра на науката и образованието,
обн., ДВ, бр. 17 от 17 февруари 1995 г.

Р а з д е л I

ОБЕКТ И ПРЕДМЕТ НА КОНТРОЛНАТА ДЕЙНОСТ

Чл. 1. На контрол подлежат:

1. дейността на учителите, възпитателите и помощник-директорите в детските градини, училищата и обслужващите звена, в които се осъществява учебен процес;
2. дейността на директорите в детските градини, училищата и обслужващите звена;
3. дейността на експертите и началниците в регионалните инспекторати (РИ) на Министерството на науката и образованието (МНО);
4. дейността на експертите и началниците в МНО;
5. правилното водене и съхраняване на учебната и училищната документация;
6. структурата и ефективността на мрежата от детски градини, училища и обслужващи звена;
7. учебно-възпитателната работа на учителите и възпитателите по отделните учебни предмети и професионални направления;
8. приложението и изпълнението на нормативните актове за средното образование;
9. кадровото, материално-техническото и информационното осигуряване на детските градини, училищата и обслужващите звена.

Р а з д е л II

ФОРМИ НА КОНТРОЛ

Чл. 2. Организацията на учебно-възпитателния процес и изпълнението на държавните образователни изисквания се контролират чрез цялостни, тематични и текущи проверки, както и с наблюдение, анализиране, коригиране и оценяване.

Р а з д е л III

ОРГАНИЗАЦИЯ НА КОНТРОЛНАТА ДЕЙНОСТ

Чл. 3. (1) Помощник-директорът по учебната дейност контролира:

1. организацията на учебно-възпитателната работа на учителите и възпитателите в учебните часове;
2. провеждането на изпити (държавни, зрелостни, квалификационни, поправителни и приравнителни);
3. допълнителната работа на учителите с ученици със специфични образователни потребности;
4. спазването на правилника за вътрешния ред;
5. правилното водене и съхраняване на учебната и училищната документация.

(2) Помощник-директорът по административната дейност контролира:

1. дейността на обслужващия и помощния персонал;
2. воденето и съхраняването на документацията по трудовоправните отношения с персонала;
3. снабдяването на училището с учебна и училищна документация, учебно-технически средства и материали;
4. изпълнението на текущите и основните ремонти;
5. разширяването и опазването на материалната база.

(3) Помощник-директорът по учебното производство контролира:

1. учебно-производствената, производствената и лабораторно-практическата дейност;
2. дейността на работниците и обслужващия персонал, на учебните работилници, лаборатории и др.;
3. воденето на техническата и технологичната документация и документацията за материалните и стоковите дейности;
4. спазването на изискванията за техническата безопасност, охраната на труда и противопожарната охрана от учениците и персонала в производствените бази, учебните работилници, лаборатории и др.

Чл. 4. (1) Директорът на детска градина, училище и обслужващо звено контролира:

1. прилагането и изпълнението на държавните образователни изисквания и на нормативните актове в средното образование;
2. спазването на правилника за вътрешния ред;
3. спазването на изискванията за трудовата дисциплина и седмичното разписание;
4. организацията на учебно-възпитателната работа по отделните учебни предмети чрез посещения в учебни часове;
5. изпълнението на препоръките към работата на учителите, дадени от експерти от РИ на МНО и от МНО;
6. дейността на помощник-директорите, административния и помощния персонал;
7. правилното водене на училищната документация.

(2) Директорът и помощник-директорите отразяват резултатите от контролната си дейност в книгата за контрола. В края на учебната година директорът представя доклад-анализ за контролната дейност в регионалния инспекторат на МНО.

Чл. 5. Експертите по общообразователни предмети, направления и професионално образование в РИ на МНО контролират:

1. прилагането и спазването на държавните образователни изисквания за детска градина, училище и обслужващо звено;
2. резултатите от учебно-възпитателния процес по съответните учебни предмети или направления чрез контролни работи, тестове, анкети, казуси и др.;
3. организацията на учебно-възпитателния процес в професионалните училища (за експертите по професионално образование);
4. провеждането и резултатите от конкурсни и зрелостни изпити, държавни и квалификационни изпити и изпити за правоспособност, състезания и др. по съответните предмети и направления;
5. ефективността на вътрешноучилищната квалификационна дейност;
6. правилното водене и съхраняване на учебната документация;
7. изграждането и осъвременяването на материално-техническата база.

Чл. 6. Експертите по организация на средното образование в РИ на МНО контролират:

1. управленската и административната дейност на директорите и помощник-директорите на училищата и обслужващите звена по изпълнението на законите и другите нормативни актове и документи, отнасящи се до средното образование;
2. дейността на директорите съгласно изискванията на Кодекса на труда и други подзаконови актове при сключването, изменението и прекратяването на трудовите договори с педагогическия и непедагогическия персонал;
3. разработването и изпълнението на Списък-образец № 1 за разпределяне и утвърждаване на преподавателската и друга дейност на персонала в детските

градини, училищата и обслужващите звена съвместно с експерта по финанси и икономика;

4. правилното водене и съхраняване на училищната документация.

Чл. 7. (1) Експертите по финанси и икономика в РИ на МНО контролират:

1. дейността, свързана с изготвянето на обобщените анализи и оценки за финансово-икономическото състояние на образованието в съответния регион;

2. финансово-икономическите взаимоотношения на училищата с общините, произтичащи от нормативната уредба;

3. прилагането на Закона за народната просвета и правилника за прилагането му в частта им за ресурсното осигуряване и финансирането на средното образование и други нормативни актове и заповеди на Министерството на науката и образованието;

4. прилагането на Кодекса на труда и другите закони и подзаконовни нормативни актове, отнасящи се до ТРЗ;

5. изпълнението на държавните образователни изисквания по т. 16, 21 и 22 на чл. 16 ЗНП;

6. изпълнението на изискванията за изработването на Списък-образец № 1 в съответствие с Наредба № 5 от 1994 г. за определяне броя на учениците и на децата в паралелките и в групите на училищата, детските градини и обслужващите звена и на нормите за задължителна преподавателска работа в училищата и учебно-възпитателните заведения;

7. съставянето и изпълнението на бюджетите, законосъобразността и целесъобразността на изразходване на средствата от училищата;

8. организацията, финансирането и разпределението на доходите от учебното производство;

9. прилагането на Наредба № 6 от 1994 г. за специфичните икономически правила за дейността на звената в системата на народната просвета (ДВ, бр. 55 от 1994 г.);

10. изготвянето на заявките за безплатни учебници;

11. надлежното водене на училищната документация, свързана с тяхната компетентност.

(2) Експертите по финанси и икономика най-малко веднъж на три години осъществяват контрол върху финансово-икономическото състояние на училищата, детските градини и обслужващите звена в съответния регион.

(3) Проверките завършват с констативен протокол, който се изготвя в 4 екземпляра - по един за училището, регионалния инспекторат на МНО, МНО и общината, предписания, задължителни препоръки и евентуални предложения за санкции до МНО, Държавния финансов контрол, МФ и областните управители.

(4) В резултат на контролната дейност експертите ежегодно изготвят оценка, анализ и предложения за целесъобразни промени.

(5) Контролната дейност на експертите по финанси и икономика се оценява от експертна комисия към ГУ "Финанси и икономика".

Чл. 8. Експертите по информационно осигуряване в РИ на МНО контролират:

1. спазването от учебните заведения и обслужващите звена на сроковете, предвидени в план-графиците за движение на информационните потоци в региона в съответствие с тези на национално равнище в системата на МНО;

2. спазването на сроковете и верността на информацията, подавана от учебните заведения и обслужващите звена за нуждите на националната статистика;

3. форматът и верността на данните, подавани чрез документи или магнитни носители от учебните заведения и обслужващите звена в системата на МНО;

4. изготвянето на Списък-образец № 1 в частта, касаеща статистическата информация за учебното заведение;

5. информационното обслужване, свързано с приема на ученици и деца в учебните заведения.

Чл. 9. (1) Контролната дейност на експертите в РИ на МНО се документира чрез ревизионни бележки в проверяваните училища и констативни протоколи в 4 екземпляра - по един за училището, РИ, МНО и общината, изготвяни в едноседмичен срок от деня на проверката.

(2) Експертите от РИ на МНО в срок до 30 юли на текущата година (за експертите по финанси и икономика и информационно осигуряване до 31 декември) изготвят доклад-анализ и го представят на началника на регионалния инспекторат и съответните управления в Министерството на науката и образованието.

Чл. 10. (1) Началниците на РИ на МНО контролират:

1. дейността на експертите от регионалния инспекторат на МНО и директорите на училищата и обслужващите звена на територията на региона по изпълнението на законите и другите нормативни актове и ведомствени документи, отнасящи се до средното образование;

2. изготвянето и изпълнението на Списък-образец № 1 за разпределение и утвърждаване на преподавателската и друга дейност на персонала в детските градини, училищата и обслужващите звена;

3. приема на ученици и деца в детските градини, училищата и обслужващите звена;

4. дейността на училищата по осъществяването на задължителното обучение;

5. изпълнението на препоръките на експертите от РИ към учителите и възпитателите.

(2) Началниците на РИ на МНО в срок до 31 август на текущата година представят в МНО доклад-анализ за контролната дейност на РИ.

Чл. 11. Експертите по общообразователните направления и професионално образование в МНО контролират:

1. спазването на държавните образователни изисквания, отнасящи се до учебния предмет или направление;

2. резултатите от учебната дейност в училищата по съответния учебен предмет или направление;

3. работата на експертите по съответния предмет или направление в РИ на МНО;

4. резултатите от експерименталната работа по предмета или направлението;

5. изпълнението на държавните образователни изисквания за знания, умения, за оценяване, за извънкласна дейност, ефективността на прилаганите образователни технологии;

6. научната и методическата квалификация на експертите в РИ на МНО по отделните учебни предмети или направления.

Чл. 12. Експертите по организация на средното образование в МНО контролират:

1. дейността на РИ на МНО, училищата и обслужващите звена по изпълнението на законите и другите нормативни актове и ведомствени документи, отнасящи се до средното образование;

2. организационно-управленската и административната дейност на началниците и експертите в РИ на МНО и директорите на учебно-възпитателните заведения;

3. дейността на директорите съгласно изискванията на Кодекса на труда и други подзаконови актове при сключването, изменението и прекратяването на трудовите договори с педагогическия и непедагогическия персонал;

4. правилното водене и съхраняване на училищната документация.

Чл. 13. В резултат на контролната си дейност всички експерти в МНО изготвят в края на октомври текущата година доклад-анализ и го представят на съответните началници на отдели в МНО.

Чл. 14. (1) Контролната дейност на експертите и началниците в системата на народната просвета периодично се оценява от постоянно действащи експертни комисии за контролната дейност, определени със заповед на министъра на науката и образованието.

(2) Комисиите по ал. 1 определят условията и реда за атестиране на директорите на училища и обслужващи звена в съответствие с чл. 37, ал. 7 ЗНП и предлагат на министъра на науката и образованието промени в трудовоправните отношения.

Чл. 15. Министерството на науката и образованието чрез своите териториални структури осъществява контрол и върху дейността на частните

училища и детски градини в съответствие с нормативните изисквания.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Тази инструкция се издава на основание чл. 35 от Закона за народната просвета.

§ 2. Инструкцията отменя Инструкция № 1 от 1992 г. за провеждане на контролната дейност, свързана с прилагането на държавните образователни изисквания в детските градини, училищата и обслужващите звена.